

AUTOEVALUACE

ŠKOLY

- ❖ **Co může být považováno za produkt školy a co z toho vyplývá?**
- ❖ **Co může být považováno za výsledky vzdělávání a co z toho vyplývá?**
- ❖ **Kdo je formálně zadavatelem vzdělávací služby a kdo jsou její klienti?**
- ❖ **Jaká je role ředitele, učitelů, rodičů a zřizovatele?**

- Kvalita vzdělávání jako něco kvantitativně uchopitelného**
- Měřitelnost výsledků vzdělávání**
- Názor o obecně platných pedagogických pravdách**
- Škola a práce učitelů jako něco zcela mimo ekonomiku**

Pro řízení školy (tak, aby její činnost byla uživateli vnímána jako vhodná a kvalitní) je nepochybně potřebné, přínosné a inspirativní znát pravý stav věcí, příležitosti rozvoje a rizika ...

**To ale jen za předpokladu
možností, schopností a ochoty být
při hodnocení upřímný a kritický.**

Školský zákon podle 12 odst. 2 nařizuje provést vlastní hodnocení školy. Sebehodnocení tedy je **POVINNOST**

Vlastní hodnocení školy je podle zákona:

- východiskem pro zpracování výroční zprávy**
- podkladem pro hodnocení ČŠI.**

Dále pak zákon uvádí, že:

- ✓ **ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem rámcovou strukturu, pravidla a termíny vlastního hodnocení školy...**
- ✓ **§174 odst. 6 určuje, že základním kritériem pro externí hodnocení inspekcí je zejména účinnost podpory rozvoje osobnosti žáka a dosahování cílů vzdělávání, přičemž kritéria hodnocení schvaluje ministerstvo na návrh inspekce...**

Lze předpokládat, že struktura bude analogická se strukturou inspekční zprávy.

Pro hodnocení individuální účinnosti neexistují obecně platná, objektivně měřitelná kritéria. Hodnocení tedy bude vždy víceméně subjektivním názorem inspekce.

BUĎ

Ředitel vyrobí „pro forma“ zákonem a inspekcí vyžadované tzv. vlastní hodnocení (to pochopitelně tak, aby neublížilo...) a na skutečné sebehodnocení rezignuje (s odkazem, že „takto to přece ti nahore chtějí“)

NEBO

Ředitel „pro forma“ vyrobí zákonem a inspekcí vyžadované tzv. vlastní hodnocení (to pochopitelně tak, aby neublížilo...) a pro sebe a vlastní potřebu řízení se pokusí „nalít si „čistého vína“

Obojí je sice špatně, ale ono „BUĎ“ je horší...

Pokus o sebereflexi

aneb

"MYSLÍM TO UPŘÍMNĚ"

Co určitě do zákonem
předpokládaného
vlastního hodnocení
nenapíšu

Co určitě v zákonem
předpokládaném
vlastním hodnocení
zvýrazním

Co uvést a neuvést do povinného vlastního hodnocení

Co určitě **NENAPSAT!**

- ❖ **Vlastní negativní kvalitativní poznatky, které by mohly poškodit image školy**
- ❖ **Rizikové faktory v práci školy a organizace vzdělávání**
- ❖ **Příčiny „průšvihů“, které jsem vyřešil ve vlastní režii**

Co naopak **ZVÝRAZNIT?**

- ❖ **Všechny klady**
- ❖ **Příležitosti rozvoje**
- ❖ **To, co si „ONI“ přejí slyšet...**

Jak bude povinné sebehodnocení vypadat?

formální
slohové
cvičení

BUĎ
*reklamně marketingový
dokument*

NEBO
*parafráze na inspekční
zprávu*

Pravděpodobně vyžadovaná struktura:

- Charakteristika školy
- Hodnocení personálních podmínek vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- Hodnocení materiálně-technických podmínek vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- Hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání

Komu a čemu to bude k užitku?

➤ ŘEDITELI?

Možná částečně (i přemýšlení o kamufláži a „malování narůžovo“ je jistě užitečným cvičením)...

➤ RODIČŮM?

Asi tak, jako zákazníkovi slouží reklama k vytvoření si správného úsudku o kvalitě a užitečnosti výrobku...

➤ ZŘIZOVATELI?

Asi tak, jako majiteli firmy spolehnutí se jen informace vedoucího zaměstnance o jeho vidění problémů a příležitostí...

➤ INSPEKCI?

Jako impuls k tradičně hlubokomyslným inspekční úvahám o shodě a rozdílech textu s jejich názory, k následnému poučení ředitele o tom, jak to měl správně vidět a vyslovení inspekčního hodnocení, že „vlastní hodnocení“ je možná spíše nadprůměrné nebo spíše podprůměrné...

Má tedy smysl zabývat se tzv. autoevaluací?

ANO - ALE...

Jen pokud jsem sám přesvědčen o tom, že něco podobného potřebuji, bude mi to k užitku a vím k čemu a jak chci výsledky využít...

- ⇒ **Jak naši práci vnímají rodiče a žáci (klienti) – co především považují za pozitivum a co nikoliv...**
- ⇒ **Jak výsledky práce vnímá zřizovatel...**
- ⇒ **Děláme věci tak, jak jsme si předsevzali?**
- ⇒ **Jaké pedagogické aspekty převažují a s jakými účinky?**
- ⇒ **Jaké jsou naše ekonomické perspektivy?**
- ⇒ **Další a mnohé jiné...**

- ⇒ **Pozorování**
- ⇒ **Dotazníková šetření**
- ⇒ **Hospitace**
- ⇒ **Časový snímek práce učitele**
- ⇒ **Testy**
- ⇒ **Řízený rozhovor**
- ⇒ **Marketingová analýza**
- ⇒ **Další a mnohé jiné...**

- 1. Co především na práci školy oceňují rodiče**
- 2. Jaký hlavní strategický cíl sleduješ**
- 3. Jaký je tvůj hlavní problém**

- 1. Odkud (z čeho) čerpáš znalost o názorech rodičů**
- 2. Jak (pomocí jakých nástrojů) sleduješ dosahování cíle**
- 3. Co víš o objektivních příčinách hlavního problému**

Možné otázky pro rodiče typu „známkuj souhlas“

1. Tato škola zajišťuje pro naše dítě dobrou úroveň vzdělání
2. Tato škola podporuje aktivitu a samostatnost našeho dítěte
3. Tato škola vychází vstříc individuálním vzdělávacím potřebám našeho dítěte
4. Tato škola vychází vstříc citovým potřebám našeho dítěte
5. Tato škola vychází vstříc potřebám pohybu a odpočinku našeho dítěte
6. Tato škola poskytuje pro naše dítě dostatek příležitostí v oblastech zájmů
7. Tato škola u dětí podporuje spolupráci a vzájemný respekt
8. Tato škola poskytuje pro naše dítě zdravé a bezpečné prostředí
9. Školní režim (řád) je správný a vyhovuje potřebám našeho dítěte
10. Ve škole se našemu dítěti dostává pomoci - pokud pomoc potřebuje
11. Způsob školního hodnocení je dobrou informací o dosahovaném pokroku
12. O úspěších, ale i problémech našeho dítěte ve škole máme dobré informace
13. V této škole mají rodiče možnost ovlivňovat organizaci a charakter vzdělávání
14. Ve škole se cítíme vítáni
15. Lidé ve škole mám naslouchají a respektují naše názory
16. Myslíme si, že učitelé v této škole spolu spolupracují
17. Myslíme si, že učitelé této školy jsou na svoji práci dobře připraveni
18. Myslíme si, že vzdělávání je v této škole dobře organizováno
19. Myslíme si, že škola je dobře vybavena vším potřebným
20. Myslíme si, že učebnice a pomůcky, které naše dítě užívá jsou vhodné
21. Naše dítě se do školy těší – je rádo, že může chodit právě do této školy
22. Naše dítě nám často vypráví, co nového nebo zajímavého ve škole dělalo
23. Délka času, který děti ve škole stráví, je pro naše dítě vhodná
24. Tuto školu jsme pro naše dítě záměrně vybrali (podporovali jsme jeho výběr)
25. Do této školy posíláme naše dítě rádi

Některé oblasti pedagogického sebezpytování

Učební styl a organizace Vyučování	Vhodnost učebního stylu, organizace, forem a metod - vzhledem k cílům, úkolům a podmínkám
	Účinnost podpory aktivního učení – samostatnému (skupinovému) hledání řešení
	Účinnost podpory možností volby – činností, sdružování, tempa, zdrojů učební informace
Motivace, pomoc a hodnocení	Účinnost motivace a pomoci – zda učení je projevem zejména vlastního zájmu a volby
	Účinnost podpory sebehodnocení a sebevnímání – tj. zda jsou známa a aplikována pravidla pro samostatné hodnocení dosažení cílů žáky
	Vhodnost způsobu hodnocení – zda je informací o snaze, motivuje a podporuje sebedůvěru, zda je informací o tom, co je nutné udělat pro dosažení pokroku
Atmosféra, interakce a komunikace	Účinnost podpory pocitu jistoty, partnerství, bezpečí, nestresující atmosféry a převážně pozitivních impulsů
	Vhodnost a účinnost řádu a dohodnutých pravidel – podpora spoluprožívání, pravidla pro řešení konfliktů a kompetenčních krizí
	Podpora individuální a skupinové komunikace a aktivního naslouchání – formy, obsah, převládající tón řeči, gesta, mimika...
Výchovně vzdělávací výsledky	Úroveň znalostí vzhledem k plánu a podmínkám – soulad s normou, úroveň osvojení
	Úroveň schopnosti aplikovat vědomosti a využít dovedností při praktických činnostech
	Úroveň postojů a sociálních kompetencí – pozitivní vztahy, aktivita, rozhodování, podřízení se, sebevědomí, zodpovědnost, akceptace různosti

Příklady kritérií podpory sebehodnocení a sebevnímání

- ✓ všem je zřejmé, že dopouštět se neúmyslně chyb a omylů je průvodním znakem učení
- ✓ charakter činností a úkolů umožňuje volbu řešení - podporuje osobní odpovědnost za výsledky
- ✓ o výsledcích sebekontroly a sebehodnocení se běžně individuálně nebo společně diskutuje
- ✓ pro sebehodnocení a hodnocení učitelem jsou užívána stejná pravidla (zásady) - je možné předjímat „oficiální“ hodnocení
- ✓ pozitivní pocity, prožitky a postoje jsou hodnoceny stejně významně jako reálně dosažené výsledky činností

Příklady kritérií pro hodnocení úrovně znalostí

- ✓ **za osvojené znalosti není považována pouhá mechanická reprodukce faktů**
- ✓ **klíčové znalosti, které jsou nezbytné v dalších etapách vzdělávání jsou kromě výjimek osvojeny**
- ✓ **osvojené znalosti odpovídají nejméně minimu požadavků stanovených učebními dokumenty**
- ✓ **ověřená úroveň znalostí odpovídá očekáváním**
- ✓ **úroveň znalostí odpovídá podmínkám a reálným dispozicím žáků**

Příklady kritérií pro schopnost aplikovat naučené

- ✓ **osvojené znalosti a dovednosti jsou samostatně, aktivně, správně a účinně využívány při řešení úkolů**
- ✓ **většina je schopna samostatně pracovat se zdroji informací**
- ✓ **většina je schopna obhajovat argumenty vlastní názor, zvolený postup nebo výsledek řešení úkolu**
- ✓ **většina je schopna poznat vlastní chyby a jejich příčiny**
- ✓ **většina je schopna vysvětlit praktický význam, principy a souvislosti jevů nebo činností jiným**

Časový snímek vyučování – charakter činnosti

- 1) učitelem neřízená činnost při které se děti bezděčně učí (např. spontánní hra, samostatné učení neiniciované učitelem)
- 2) učitelem řízené relaxační nebo motivační aktivity bez přímého vztahu k učení (např. společný zpěv, cvičení, řízená hra)
- 3) učitelem frontálně vydávané organizační pokyny
- 4) frontální poskytování informací o předmětu učení, výklad nebo opakování
- 5) samostatné nebo skupinové řešení učebního problému (nikoliv jen trening technologie řešení)
- 6) individuální pomoc nebo podpora
- 7) učitelem moderovaná diskuse o učebním problému (motivace, brainstorming, podpora sebehodnocení, hledání alternativ řešení...)
- 8) prezentace (samostatně nebo skupinou) vyřešeného úkolu

- 1) Orientace na pochopení smyslu a podstaty sociálního chování (rozvíjení reflexe, autoreflexe, autonomie a zodpovědnosti)**
- 2) Orientace na bezprostřední zásahy do sociálního chování (upevňovat vhodné, potlačovat nevhodné)**
- 3) Činnosti, kde se záměrné výchovné působení učitele neprojevovalo nebo jen ojediněle (omezeně)**

- 1) Poznávací (objevování problému – uvědomování si problému)**
- 2) Motivační**
- 3) Prováděcí (fixační)**
- 4) Zpětnovazební (diagnostické)**
- 5) Činnosti, kdy učení není řízeno učitelem**

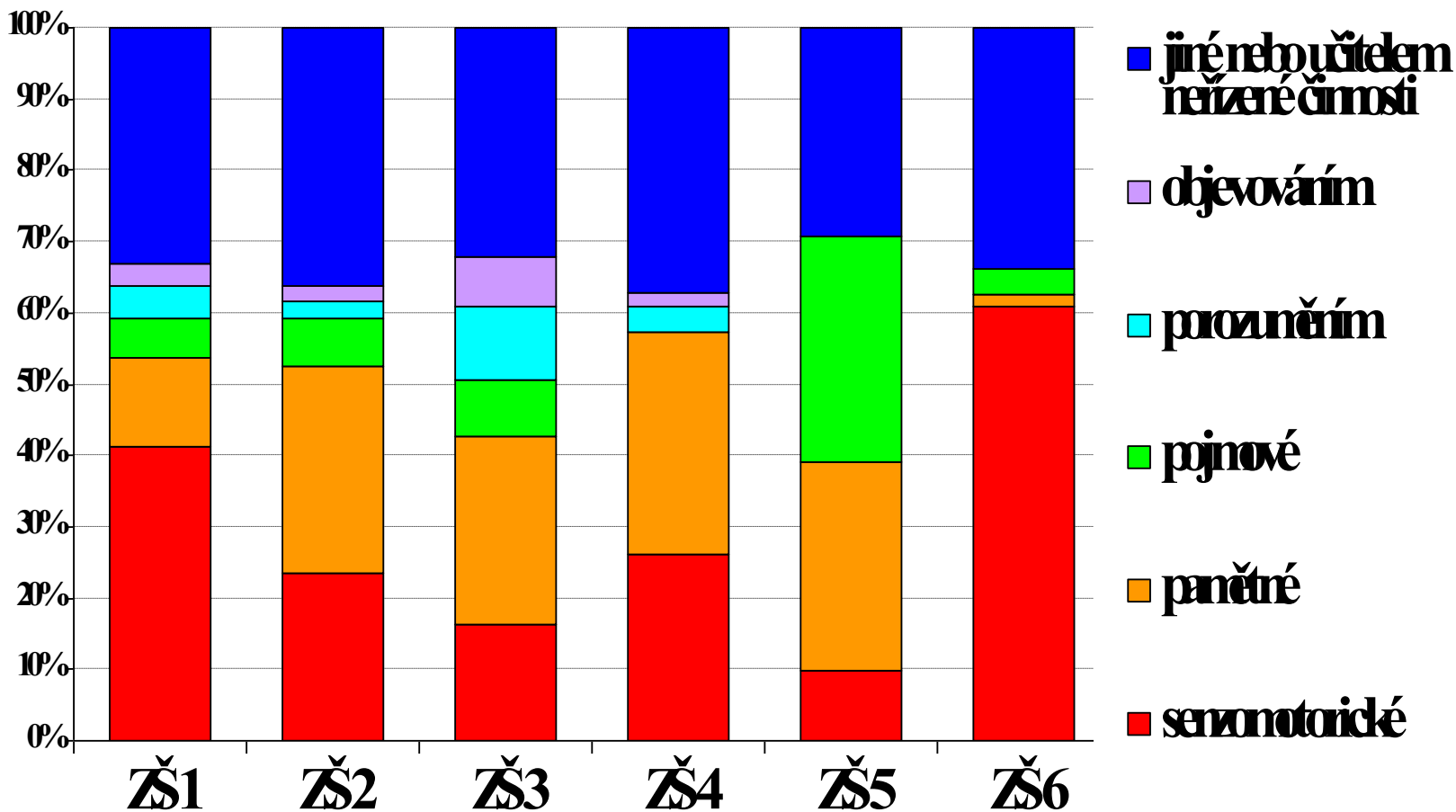

Časový snímek – druhy (způsoby) záměrného učení

- 1) Senzomotorické (smyslové a pohybové)**
- 2) Pamětné (zaměřené na zapamatování si)**
- 3) Pojmové (vyvozováním pojmů)**
- 4) Porozuměním (analytické)**
- 5) Objevováním (řešením problémů)**
- 6) Činnosti, kdy učení není řízeno učitelem**

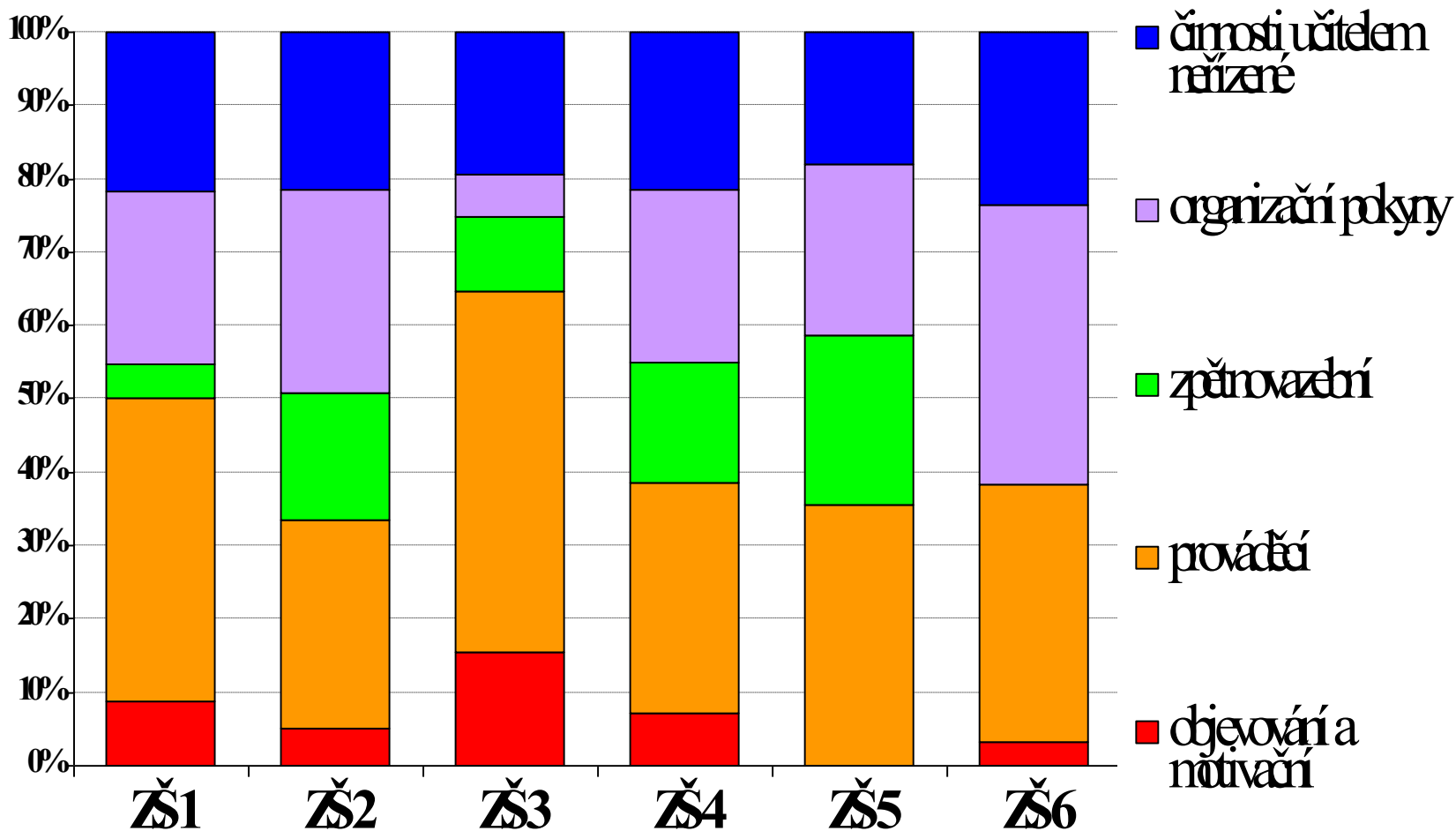
Poměry převládajícího způsobu učení

Příklad rozdílů v charakteru činnosti učitele

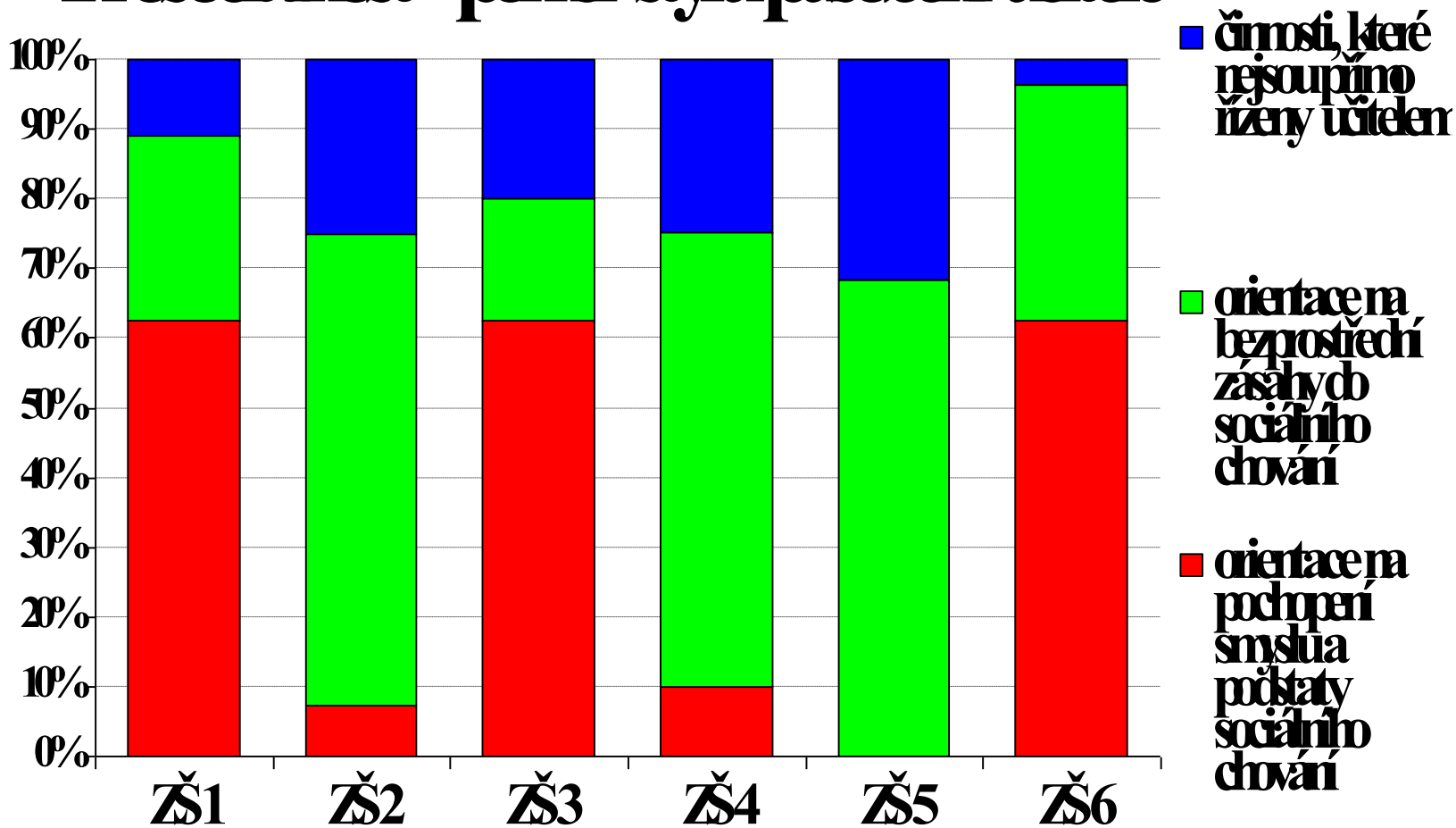
Poněk charakteru činností učitele

Příklad rozdílů ve stylu činností učitele

Prosocialnost - poněkud stylu působení učitele

- Jaké, odkud a za jakých podmínek mohou čerpat zdroje**
- Co ovlivňuje klíčové výdaje a co s tím mohu udělat – případně s kým a za jakých podmínek**
- Jaké mám strategické perspektivy (jaká rizika hrozí) a jak je mohu ovlivnit**
- Jaké mám spojence a co od nich mohu očekávat**

Úkol 4 – oznámkuj pravdivost výroků

- 1) Klíčové podmínky pro práci školy pravidelně objektivně vyhodnocuji (mám na to „mustr“)**
- 2) Pravidelně zjišťuji názory klientů a zřizovatele, včetně tendencí změn**
- 3) O charakteru pedagogické práce všech učitelů mám v klíčových oblastech víceméně objektivní informace, včetně tendencí změn**
- 4) Všechny hlavní výsledky zjištění a navrhovaných opatření ke změně diskutuji s učiteli, rodiči i zřizovatelem**

KONEC